

УДК 124.5:[004::37+004.5]:004::316.32

Чернищук Наталія

доцент кафедри публічно-правових дисциплін

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла

Коцюбинського

МОЛОДЬ, ОСВІТА І ЦИФРОВА КУЛЬТУРА: ФОРМУВАННЯ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ЛІДЕРСТВА

Ключові слова: молодь, освіта, цифрова культура, лідерство, інновації, цифрова грамотність, компетентності XXI століття.

У XXI столітті суспільство переживає глобальні трансформації, пов'язані з розвитком цифрових технологій, зростанням ролі інформації та знань, активною інтеграцією у світовий простір. Традиційні моделі лідерства, засновані на ієрархії та авторитарному управлінні, поступово втрачають ефективність. На їх місце приходять нові підходи, що ґрунтуються на партнерстві, відкритості та інноваціях.

Молодь як найбільш динамічна соціальна група виступає рушійною силою цих змін. Вона швидко адаптується до викликів цифрового світу, активно використовує інформаційні технології у навчанні, роботі та громадській діяльності. Саме тому питання формування нової парадигми лідерства, що поєднує потенціал молоді, освіти та цифрової культури, є надзвичайно актуальним.

Метою дослідження є аналіз ролі молоді, освіти та цифрової культури у процесі формування нової парадигми лідерства, визначення її ключових характеристик та перспектив розвитку.

У ході дослідження встановлено, що формування нової парадигми лідерства відбувається під впливом трьох взаємопов'язаних факторів:

1. Молодь як агент змін.

Молоді люди відзначаються відкритістю до інновацій, мобільністю та креативністю. Вони використовують цифрові інструменти для навчання, творчості, самовираження та створення соціальних ініціатив. Це формує передумови для виникнення нового типу лідерів — цифрових, колаборативних та інклюзивних.

2. Освіта як основа лідерських компетентностей.

Система освіти має забезпечувати не лише засвоєння знань, але й формування компетентностей XXI століття: критичного мислення, креативності, комунікаційних та підприємницьких навичок. Використання цифрових платформ, дистанційного навчання, штучного інтелекту, VR і AR сприяє розвитку цифрової грамотності й медіакультури.

3. Цифрова культура як простір лідерства.

Цифрова культура створює нове середовище для розвитку лідерів. Вона заснована на відкритості інформації, швидкому обміні знаннями, мережевій комунікації. Лідер у цифрову добу — це не авторитарний керівник, а модератор, фасилітатор і натхненник команди.

Основними рисами нової парадигми лідерства є:

- партнерський стиль управління;
- орієнтація на командну роботу;
- інклюзивність та соціальна відповідальність;
- цифрова компетентність та здатність управляти онлайн-спільнотами;
- глобальне мислення у поєднанні з локальною активністю.

Формування нової парадигми лідерства неможливе без поєднання трьох ключових чинників: потенціалу молоді, можливостей сучасної освіти та середовища цифрової культури. Молодь завдяки своїй мобільності та інноваційності стає рушійною силою соціальних змін; освіта забезпечує розвиток необхідних компетентностей; цифрова культура формує простір для реалізації лідерського потенціалу.

Таким чином, нове лідерство у XXI столітті — це цифрове, колаборативне та інклюзивне явище, спрямоване на досягнення суспільно важливих цілей. Його ефективність визначатиме не лише розвиток конкретної особистості, але й конкурентоспроможність держави у глобальному світі.

Список використаних джерел:

1. Castells, M. (2010). The Rise of the Network Society. Wiley-Blackwell.
2. Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. On the Horizon, 9(5), 1–6.
3. Tapscott, D. (2009). Grown Up Digital: How the Net Generation is Changing Your World. McGraw-Hill.
4. Шевченко, Л. (2020). Цифрова культура та освіта: виклики XXI століття. Освітологічний дискурс, 3(29), 45–52.
5. Гончаренко, С. (2019). Лідерство в умовах цифрової трансформації. Соціально-гуманітарні студії, 4, 112–120.
6. UNDP (2021). Youth and Digital Transformation. United Nations Development Programme.
7. OECD (2019). Future of Education and Skills 2030. OECD Publishing.

УДК 338.43:316

Чернищук Наталія

доцент кафедри публічно-правових дисциплін

Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла

Коцюбинського

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ТА ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ

Ключові слова: соціальна відповідальність, бізнес, інновації, управління, сталий розвиток, конкурентоспроможність.